

Національне агентство
з акредитації України

Затверджено
Наказом НААУ
від 27.12.2019 № 274-Я

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ НААУ

Політика НААУ щодо транскордонної акредитації

*(Схвалено та рекомендовано до застосування
шляхом електронного голосування членів Ради з акредитації від 27.12.2019)*

Політика НААУ щодо транскордонної акредитації			НААУ
ЗД-08.00.23			
Редакція 03 від 27.12.2019	Розроблено: О.М. Романович	Перевірено: В.В. Красюк	Сторінка 1 Всього сторінок 7

Політика НААУ щодо транскордонної акредитації

1 Загальні положення

1.1 У цьому документі визначено політику НААУ щодо правил акредитації органів з оцінки відповідності (ООВ), які здійснюють акредитовану діяльність за межами України. Правила політики базуються на Регламенті (ЄС) №765/2008 (далі – Регламент), документах EA-2/13 «EA Cross Border Accreditation Policy and Procedure for Cross Border Cooperation between EA Members», IAF MD 12 “Accreditation assessment of conformity assessment bodies with activities in multiple countries” та ІЛАС-G21:09 «Cross-frontier accreditation – principles for cooperation».

1.2 Метою цієї політики є підтримка принципів єдиної акредитації та єдиної оцінки відповідності. Вони також призначені для підтримки рівних умов для ООВ, що акредитовані в НААУ і тих, що акредитовані іншими партнерами в ЕА, ІАФ та ІЛАС. Політика також спрямована на забезпечення послідовного підходу до заявок на акредитацію від ООВ різних країн.

1.3 Ця політика поширюється на всі види ООВ з головним офісом, який розташований за межами України та ООВ з головним офісом в Україні, які також виконують діяльність з оцінки відповідності в інших країнах.

1.4 Правила політики в межах регіону ЕА та поза межами цього регіону відрізняються.

2 Терміни та визначення

У цьому документі застосовуються наступні терміни та визначення.

2.1 Регіон ЕА - географічний регіон, що охоплює країни, національні органи з акредитації яких є членами ЕА відповідно до Статуту ЕА.

2.2 Місцевий орган з акредитації (МОА) - національний орган з акредитації країни, де знаходиться акредитований ним орган з оцінки відповідності або ділянки ООВ, де здійснюється діяльність з оцінки відповідності, акредитована органом з акредитації іншої країни.

2.3 Національний орган з акредитації (НОА) - орган з акредитації країни, офіційно призначений урядом цієї країни.

3 Транскордонна акредитація в межах регіону ЕА

Політика транскордонної акредитації НААУ в межах регіону ЕА полягає в наступному:

3.1 НААУ не надає і не пропонує послуги з акредитації ООВ за межами України в регіоні ЕА.

3.2 Винятком до цієї політики є ситуації, коли застосовуються статті 7 пункту 1 Регламенту. НААУ може прийняти заявку на акредитацію від ООВ іншої країни регіону ЕА у будь-якій з таких ситуацій:

(а) якщо країна-член, в якій знаходиться ООВ, не призначила або вирішила не створювати НОА та не зверталась до НОА іншої країни-члена у разі рішення

Політика НААУ щодо транскордонної акредитації			НААУ
ЗД-08.00.23			
Редакція 03 від 27.12.2019	Розроблено: О.М. Романович	Перевірено: В.В. Красюк	Сторінка 2
			Всього сторінок 7

щодо недоцільності утримувати свій НОА або надавати певні послуги з акредитації;

(b) якщо НОА країни-члена, де знаходиться ООВ, не здійснює акредитацію діяльності з оцінки відповідності, щодо якої подано заявку на акредитацію;

(c) якщо НОА країни-члена, де знаходиться ООВ, не пройшов паритетне оцінювання стосовно діяльності з акредитації, щодо якої подано заявку на акредитацію, і не є підписантом ЕА-МЛА для відповідних видів діяльності.

Перед прийняттям до розгляду заявки на акредитацію від ООВ, що знаходиться в іншій країні регіону ЕА, НААУ зв'язується з МОА для отримання підтвердження щодо існування умов, передбачених пунктами (b) та (c), а також повідомити про свої наміри та дії.

Якщо НААУ надало акредитацію в іншій країні регіону ЕА через відсутність наявної компетентності МОА для акредитації запитуваної діяльності або через те, що МОА не є підписантом відповідної угоди ЕА МЛА/БЛА, НААУ інформує ООВ про те, що НААУ повинно передати акредитацію даного ООВ до МОА після зміни цих умов.

3.3 У разі, якщо МОА став підписантом ЕА МЛА/БЛА після того як НААУ надало акредитацію ООВ в цій країні, НААУ вживає заходів щодо передавання акредитації до МОА.

НААУ не починає новий цикл акредитації або не продовжує акредитацію після того як МОА стане підписантом МЛА/БЛА.

У процесі передавання НААУ надає МОА інформацію стосовно сфери акредитації ООВ, останнього звіту про оцінку ООВ, а також інформації щодо скарг, за наявності.

3.4 При розгляді НААУ заявки на акредитацію від ООВ, головний офіс та ділянки якого знаходяться в різних країнах регіону ЕА, застосовуються вимоги до акредитації ООВ з ділянками, які знаходяться більш ніж в одній країні регіону ЕА, викладені у Розділі 5 документа ЕА-2/13.

3.5 При акредитації українських та іноземних ООВ, ділянки яких знаходяться в різних країнах регіону ЕА, застосовуються вимоги до акредитації ООВ з ділянками, які знаходяться більш ніж в одній країні регіону ЕА, викладені у Розділі 5 документа ЕА-2/13.

3.6 Здійснення співробітництва НААУ з іншими членами ЕА щодо транскордонної акредитації ООВ з декількома ділянками проводиться відповідно до Розділу 6 документа ЕА-2/13.

3.7 З метою оцінювання критичних місць розташування українських ООВ, які знаходяться на території ЕА, НААУ залучає відповідний МОА на засадах субпідряду за умови, що цей орган є підписантом ЕА МЛА/БЛА.

4 Транскордонна акредитація поза межами регіону ЕА

Політика НААУ щодо транскордонної акредитації поза межами регіону ЕА полягає в наступному:

Політика НААУ щодо транскордонної акредитації			НААУ
ЗД-08.00.23			
Редакція 03 від 27.12.2019	Розроблено: О.М. Романович	Перевірено: В.В. Красюк	Сторінка 3
			Всього сторінок 7

4.1 НААУ може прийняти заявку на акредитацію від ООВ іншої країни поза межами регіону ЕА у випадках, якщо:

- (а) якщо країна, в якій знаходиться ООВ, не призначила МОА;
- (б) якщо НОА країни, де знаходиться ООВ, не здійснює акредитацію діяльності з оцінки відповідності, щодо якої подано заявку на акредитацію;
- (с) якщо НОА країни-члена, де знаходиться ООВ, не є підписантом ІЛАС МРА або ІАФ МЛА для заявлених видів діяльності;
- (d) ООВ є частиною групи, яка хоче, щоб усі їх ООВ були акредитовані одним НОА.

4.2 Якщо в країні заявника існує один або більше НОА, які є підписантами угод ІЛАС МРА або ІАФ МЛА для заявленої сфери акредитації, і заявник хоче подати заявку на акредитацію до НААУ, перш ніж приймати заявку, НААУ робить наступні кроки:

- a) запитає у заявника, чи знає він про існування НОА в своїй країні;
- b) поінформує заявника, що акредитація, надана МОА краще враховуватиме місцеві чинники та умови, якщо це доречно;
- c) поінформує про еквівалентність акредитацій МОА відповідно до угод ІЛАС МРА або ІАФ МЛА;
- d) повідомить МОА щодо отриманої заявки на акредитацію та про сферу акредитації на яку претендує ООВ.

НААУ приймає заявку ООВ лише у випадку, якщо заявник наполегливо вимагає акредитації НААУ.

За можливості, НААУ може залучати представників МОА в якості аудиторів та/або технічних експертів до складу своєї групи з оцінювання. НААУ також буде консультуватися з НОА для врахування будь-яких вимог щодо акредитації, встановлених відповідно до місцевих умов.

4.3 Якщо МОА не є підписантом відповідних угод ІЛАС МРА або ІАФ МЛА або його сфера діяльності не охоплює види діяльності, щодо яких подано заявку на акредитацію, НААУ буде намагатися співпрацювати з НОА відповідно до принципів і правил співробітництва в галузі транскордонної акредитації, визначених у відповідних документах ІЛАС та ІАФ для надання МОА можливості набути досвід для подання заявки на статус підписанта відповідних угод МЛА/МРА.

Після прийняття заявки на акредитацію від ООВ в країнах, де МОА не є підписантом відповідних угод ІЛАС МРА або ІАФ МЛА, НААУ повідомить місцевий ОА щодо отриманої заявки на акредитацію. НААУ також проінформує місцевий ОА про сферу акредитації на яку претендує ООВ.

4.4 Для акредитація ООВ країн, де немає МОА, НААУ обробляє такі заявки на акредитацію без додаткових транскордонних правил.

4.5 НААУ може надавати у субпідряд до МОА оцінювання ООВ, розташованих в інших країнах, та спостереження за їх діяльністю, якщо він є підписантом угод ІЛАС МРА або ІАФ МЛА для відповідної діяльності. Якщо цей МОА не є підписантом відповідних угод, тоді НААУ проводить оцінювання, якщо це можливо, у співпраці з МОА. Оцінка нового місця, що додається до переліку

Політика НААУ щодо транскордонної акредитації			НААУ
ЗД-08.00.23			
Редакція 03 від 27.12.2019	Розроблено: О.М. Романович	Перевірено: В.В. Красюк	Сторінка 4
			Всього сторінок 7

критичних місць розташування ООВ буде проводити група з оцінювання від НААУ, із можливим залученням місцевих аудиторів та експертів.

4.6 Особливу увагу НААУ приділяє ситуації, коли ООВ раніше був акредитований МОА або іншим ОА, або подавав заявку на таку акредитацію, але не отримав її.

4.7 Під час розгляду можливості надання акредитації ООВ за межами України поза межами регіону ЕА, НААУ враховує загальний рівень безпеки в країні, де розташований ООВ, із врахуванням офіційних рекомендацій МЗС України.

5 Акредитація органів з оцінки відповідності з ділянками, які проводять діяльність більше ніж в одній країні

5.1 Мінімум раз на рік ООВ, акредитовані НААУ, зобов'язані інформувати НААУ про країни, в яких вони здійснюють діяльність з оцінки відповідності, акредитовану НААУ. НААУ веде облік таких країн для кожного ООВ.

5.2 Для проведення спостереження за діяльністю, що проводять українські ООВ за межами України в регіоні ЕА, якщо це можливо, НААУ залучає відповідний МОА за субпідрядом у випадку, якщо МОА є підписантом угоди ЕА МLА/ВLА із відповідною сферою.

5.3 Для українських ООВ, які провадить діяльність на ділянках, розташованих в інших країнах, та прагнуть отримати акредитацію, яка охоплювала б діяльність на всіх його ділянках, НААУ дотримується вимог документа ЕА 2/13 та застосовує наступні умови незалежно від юридичного статусу ділянок:

- 1) Надання акредитації, що охоплює декілька ділянок, можливе лише за умови якщо всі види діяльності знаходяться в межах відповідальності однієї юридичної особи.
- 2) Інформація про акредитацію українських ООВ, надану НААУ, містить лише назву юридичної особи, яка несе відповідальність за акредитовану діяльність з оцінки відповідності, що здійснюється на всіх ділянках цього ООВ.
- 3) Усі ділянки, які охоплені акредитацією ООВ, повинні діяти під єдиним керівництвом та мати єдину систему менеджменту.
- 4) Зареєстрована юридична особа ООВ повинна продемонструвати, що вона несе відповідальність за діяльність, яка здійснюється на її ділянках, охоплених його сферою акредитації, контролює та здійснює моніторинг діяльності на усіх своїх ділянках.
- 5) Окремі ділянки ООВ можуть пропонувати діяльність з оцінки відповідності на місцевому ринку лише від імені акредитованого ООВ. Сертифікати та протоколи, видані в рамках акредитації, наданої НААУ, повинні містити ім'я та адресу акредитованої юридичної особи без посилання на назву чи логотип будь-якого місцевого ООВ.
- 6) Принципи транскордонної акредитації ООВ із декількома ділянками вимагають, щоб ООВ та ділянки, що входять до сфери акредитації, дотримувалися наступного:
  - ООВ повинен максимально можливою мірою співпрацювати із НААУ;
  - окремі ділянки не можуть відмовитися від участі МОА у процесах оцінки, повторної оцінки та моніторингу, якщо це було визначено НААУ.

Політика НААУ щодо транскордонної акредитації			НААУ
ЗД-08.00.23			
Редакція 03 від 27.12.2019	Розроблено: О.М. Романович	Перевірено: В.В. Красюк	Сторінка 5
			Всього сторінок 7

- 7) НААУ може надавати у субпідряд до МОА оцінювання ділянок ООВ, розташованих в інших країнах, та спостереження за їх діяльністю, якщо він є підписантом угод EA MLA, ILAC MRA або IAF MLA для відповідної діяльності. Але оцінка нового місця, що додається до переліку критичних місць розташування ООВ буде проводити група з оцінювання від НААУ, із можливим залученням місцевих аудиторів та експертів. Оцінка ділянок, що знаходяться в інших країнах, проводиться з урахуванням вимог пп. 3.2-3.4 документа IAF MD12.
- 8) Якщо ділянка видалена зі списку ділянок, що охоплені акредитацію, необхідно визначати вплив на статус всієї сфери акредитації.
- 9) НААУ розробляє програму оцінки ООВ, що охоплює види діяльності, ділянки, та персонал, що підлягають оцінці з урахуванням ризиків, пов'язаних з діяльністю ООВ. За необхідності, аналіз ризиків НААУ проводить із залученням МОА, використовуючи їх знання та досвід щодо відповідних ринків, а також нормативних документів. Аспекти, які повинні враховуватися при застосуванні такого підходу, включають, але не обмежуються, наступним:
- місцеві нормативні документи;
  - знання місцевого ринку;
  - обсяг робіт, виконаних ООВ на різних ділянках;
  - вплив діяльності ООВ, що проводиться в рамках акредитації НААУ на місцевому ринку ООВ;
  - історія результатів оцінок діяльності з оцінки відповідності та/або ділянки;
  - рівень контролю та моніторингу, продемонстрований ООВ для кожної конкретної ділянки;
  - якщо місцевий офіс отримав акредитацію від МОА для тієї самої або іншої сфери акредитації від НААУ та/ або використовує однакові або різні процеси оцінки відповідності та/ або використовує однакові або різні системи менеджменту;
  - якщо ділянка отримала акредитацію від МОА, цикл/ частота проведення оцінок з боку МОА повинні використовуватися максимально можливою мірою.

6 Субпідряд та співробітництво з іншими органами з акредитації

6.1. Якщо НААУ надає послуги з акредитації в іншій країні, то воно забезпечує необхідну компетентність для проведення акредитації з врахуванням таких факторів як мова, місцеве законодавство і нормативні документи, культура тощо на додаток до звичайних вимог до технічної компетентності. НААУ співпрацює з МОА для отримання необхідної інформації.

6.2. Якщо інший ОА проводить акредитацію в Україні, НААУ максимально сприятиме в наданні доступу до інформації та до ресурсів компетентності за запитом іншого ОА. Якщо НААУ не бере участі у проведенні оцінки іншим ОА, то він може спостерігати за проведенням цієї оцінки іншим ОА.

Політика НААУ щодо транскордонної акредитації			НААУ
ЗД-08.00.23			
Редакція 03 від 27.12.2019	Розроблено: О.М. Романович	Перевірено: В.В. Красюк	Сторінка 6
			Всього сторінок 7

6.3. Якщо НААУ проводить оцінювання в іншій країні, МОА може спостерігати за проведенням оцінювання з боку НААУ. Якщо ООВ не висловив заперечення проти цього, НААУ буде це підтримувати.

6.4. НААУ повинно забезпечити, щоб існували задокументовані домовленості з клієнтами, які дозволяють використовувати відповідні МОА для оцінки діяльності з оцінки відповідності, що проводяться в їхніх країнах, в разі якщо МОА є підписантом відповідної угоди ЕА МЛА та надає акредитацію для відповідної діяльності з оцінки відповідності.

6.5. До складу груп з оцінювання в межах транскордонної акредитації НААУ може залучати персонал з акредитації з інших НОА. Якщо ці НОА не є підписантами відповідних угод про визнання, НААУ несе відповідальність за навчання, підвищення кваліфікації та моніторинг такого персоналу з акредитації. Якщо ОА є підписантами відповідних угод про визнання, НААУ визначає для таких осіб виконання певних завдань на основі їх компетентності відповідно до інформації, наданої іншими НОА.

6.6. НААУ може передавати частину оцінювання ООВ до іншого НОА за субпідрядом.

У разі субпідряду застосовуються наступні правила:

1) Якщо НААУ надає у субпідряд оцінювання іншому ОА та використовує результати його оцінювання, НААУ повинно бути впевненим, що цей ОА проводив роботи відповідно до вимог стандарту.

2) Якщо НААУ на контрактних умовах звертається до іншого ОА щодо проведення оцінювання від свого імені, інший ОА буде використовувати свої власні процедури, системи і звіти щодо оцінювання та не буде зобов'язаний використовувати процедури оцінювання від НААУ.

3) НААУ має право вказати конкретні сфери або аспекти оцінювання, які він вимагає іншого ОА перевірити під час оцінювання та звітування. Інший ОА повинен забезпечити відповідність зазначеним вимогам НААУ. НААУ надає іншому ОА усю необхідну інформацію для забезпечення ефективного оцінювання.

4) Необхідно заздалегідь узгодити мову, яка буде використовуватися під час оцінювання. Мова звітування для НААУ може бути англійською або українською.

5) Укладається субпідрядна угода з іншим ОА, де докладно визначаються терміни та умови.

6.7. У випадку, якщо НААУ скасовує або призупиняє дію атестата акредитації ООВ, що також має акредитацію від МОА, НААУ поінформує МОА про це.

6.8. Кожного разу, коли НААУ отримує інформацію від іншого НОА про скасування або припинення чинності акредитації для ООВ, що отримав акредитацію від НААУ, НААУ здійснює аналіз, метою якого є рішення, яким чином таке скасування або припинення впливає на акредитацію з боку НААУ. НААУ інформує інший НОА про результат такого аналізу.

Термін дії даної політики не обмежується.

Перегляд політики – у разі потреби.

Політика НААУ щодо транскордонної акредитації			НААУ
ЗД-08.00.23			
Редакція 03 від 27.12.2019	Розроблено: О.М. Романович	Перевірено: В.В. Красюк	Сторінка 7
			Всього сторінок 7